

Voor mensen die kennis willen maken met de intrigerende diergroepen amfibieën, reptielen of vissen heeft RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland) twee basiscursussen ontwikkeld: een cursus over amfibieën en reptielen, de tweede betreft zoetwatervissen. Deze cursussen kunnen nu op allerlei plaatsen in Nederland worden aangeboden. Daarvoor is een pool van cursusleiders opgezet met mensen uit provinciale of regionale RAVON-werkgroepen. Beide basiscursussen focussen op soortherkenning en waarnemings- en inventarisatiemethoden. Alle KNNV-afdelingen hebben deze zomer een lijst ontvangen met de namen en contactadressen van de cursusleiders, ingedeeld naar provincie. De lijst is ook te raadplegen op de website van RAVON (www.ravon.nl).

RAVON biedt basiscursussen

Er zijn bar weinig mensen die tijdens een natuurwandeling nog nooit een kikker, salamander of hagedis zijn tegengekomen. Vissen werden tot enkele jaren geleden vaak direct geassocieerd met hengelsport, maar er is een sterk groeiende belangstelling om vissen ook eens anders te bekijken. Spotten met het schepnet!

of viermaal per jaar hun oude huid volledig afstropen en er na zo'n vervelling als herboren uitzien. Het zoekwerk in het veld en het vinden en herkennen verschaft de mensen die daar eenmaal aan beginnen, veel genoegen. Plezier en nut kunnen daarbij prima samengaan: wie soorten herkent en zijn

RAVON biedt twee basiscursussen: de ene gaat over amfibieën en reptielen, de tweede betreft zoetwatervissen. FOTO: MARCEL HOSPERS

INTERESSANTE ECOLOGIE

Zoetwatervissen, amfibieën en reptielen zijn diergroepen met een beperkt aantal, soms prachtig gekleurde, soorten. Veel soorten hebben een buitengewoon interessante ecologie. Voorbeelden hiervan zijn het verbazingwekkende baltsgedrag van watersalamanders, de wonderlijke symbiose van bittervoorn en grote zoetwatermosselen en het feit dat slangen en hagedissen drie

waarnemingen doorgeeft, draagt bij aan de opbouw van een verspreidingsbeeld van die soorten. Op grond van een zo gestaag duidelijker wordend verspreidingsbeeld kan RAVON actuele en adequate informatie verstrekken aan overheden of particuliere organisaties. Deze kunnen bij hun beleid of planning zo rekening houden met de aanwezigheid van kwetsbare soorten en hun plannen hierop aanpassen.

OEFENING BAART KUNST

Dat de basiscursussen van RAVON in een behoefte voorzien, is al gebleken uit de vele aanvragen en de organisatie van vijftien cursussen in verschillende regio's, nog voordat de lijst met cursusleiders en de bijbehorende trainingsdagen afgerond waren. De twee cursussen zijn geschikt voor beginners en ze gaan in op: soortherkenning en leefgebieden, veldmethodieken (wanneer en hoe vind ik een soort?) en manieren om waarnemingen door te geven, zodat ze gebruikt kunnen worden voor de bescherming en duurzame instandhouding van de soorten. Beide cursussen bestaan uit een theoretisch deel en een praktijkdeel. Wat betreft de amfibieën en reptielen (groepen met weinig soorten in Nederland) kunnen cursisten in één of twee avonden per soortgroep en één of twee excursies in het veld zoveel kennis opbouwen dat zij hiermee kunnen gaan inventariseren. De zoetwatervissen vormen een grotere groep die wat meer oefening vraagt om de soorten te onderscheiden. Per regio betreft het echter meestal een beperkt aantal, dat vrij vlot te herkennen is. Oefening baart daarbij kunst en het oefenen met deze diergroepen is zeker geen straf. Zeker is dat de cursisten door de cursus zoveel enthousiasme zullen opbouwen dat ze met plezier het veld in zullen gaan, op zoek naar deze dieren!

VELDGIDSSEN

Gelijktijdig met de start van de cursussen zijn er bij RAVON vier compacte veldgidsjes uitgekomen. Deze zijn geheel afgestemd op het leren herkennen van de in Nederland voorkomende soorten (de herkenningdelen) en de veldmethodieken (de waarnemingsdelen) en ze kunnen uitstekend als cursusmateriaal gebruikt worden.

De titels zijn:

- *Herkenning amfibieën en reptielen*
- *Het waarnemen van amfibieën en reptielen*
- *Herkenning zoetwatervissen*
- *Het waarnemen van zoetwatervissen*

Afhankelijk van de wensen van de organiserende afdeling en de deelnemers kunnen deze gidsen als cursusmateriaal gebruikt worden. KNNV-afdelingen kunnen voorwaarden rechtstreeks met de cursusleiders afstemmen.

Annemarie van Diepenbeek is werkzaam bij RAVON (www.ravon.nl) en coördineert daar onder andere vrijwilligersprojecten.